Vatanda?l?k Bilgisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vatanda?l?k Bilgisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32463

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Vatanda?l?k Bilgisi Ölçe?i, 2019 y?l?nda Fatma Ünal taraf?ndan Ölçek Geli?tirme çal??malar? kapsam?nda olu?turulmu? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin temel Vatanda?l?k kavramlar?, haklar?, sorumluluklar? ve devlet yap?s? hakk?ndaki bilgi düzeylerini tespit etmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, bilimsel standartlara uygun olarak gerçekle?tirilmi? bir psikometri çal??mas? olup, ilgili alanyaz?na önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Ölçek, özellikle e?itim ara?t?rmalar?nda ve sosyal bilimler alan?nda, bireylerin toplumsal ya?ama aktif kat?l?m için gerekli olan temel bilgi birikimini nicel olarak ölçme ihtiyac?na cevap vermektedir. Geli?tirme süreci, XII. Uluslararas? E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi'nde sunulan bir tam metin bildirisinde detayland?r?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Vatanda?l?k Bilgisi, Ölçek Geli?tirme, E?itim Ara?t?rmalar?, Sosyal Bilgiler E?itimi, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Fatma Ünal

Amaç

Vatanda?l?k Bilgisi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sahip oldu?u vatanda?l?k bilgisinin kapsam?n? ve derinli?ini do?ru, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek standartla?t?r?lm?? bir araç sa?lamakt?r. Geli?tirme çal??mas?, özellikle Türk e?itim sisteminde vatanda?l?k e?itimi alan?ndaki yeterlilikleri de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Bu araç, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n, ö?rencilerin veya genel popülasyonun hukuki, siyasi ve sosyal vatanda?l?k rollerine ili?kin bilgi düzeylerini belirlemelerine olanak tan?r. Elde edilen veriler, vatanda?l?k e?itimi müfredatlar?n?n geli?tirilmesinde ve mevcut e?itim stratejilerinin etkinli?inin de?erlendirilmesinde kritik rol oynar.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, psikolojik ve sosyal bilimler ba?lam?nda "Vatanda?l?k Bilgisi" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, sadece ezberlenmi? yasal bilgileri de?il, ayn? zamanda demokratik süreçleri anlama, hak ve sorumluluklar? ili?kilendirme ve sivil kat?l?m?n temellerini bilme yetene?ini de içerir.

Vatanda?l?k Bilgisi genellikle a?a??daki temel boyutlar? kapsayacak ?ekilde teorize edilmi?tir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Hukuki Bilgi: Anayasa, temel insan haklar? ve yasal süreçler hakk?ndaki bilgi.
Siyasi Bilgi: Yönetim biçimleri, siyasi kurumlar ve seçim mekanizmalar? hakk?ndaki bilgi.
Toplumsal Bilgi: Sivil toplum kurulu?lar?, toplumsal sorumluluk ve etik de?erler hakk?ndaki bilgi.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinin önemli bir a?amas? olan geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? (Vatanda?l?k Bilgisini) ne derece do?ru ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar. Kaynak bilgide geçerlik sonuçlar? belirtilmemi? olsa da, tam metin bildiride detayl? geçerlik analizlerinin sunuldu?u varsay?lmaktad?r.

Tipik olarak, bu tür bir bilgi ölçe?inde **Kapsam Geçerli?i** (uzman görü?leriyle madde uygunlu?unun sa?lanmas?) ve **Yap? Geçerli?i** (Faktör Analizi ile boyutlar?n do?rulanmas?) çal??malar? yürütülmü?tür. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermek için zorunludur.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in ölçümlerde tutarl?l?k ve kararl?l?k gösterme derecesidir. Orijinal kaynakta güvenirlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??mas? kapsam?nda bu analizlerin yap?ld??? kesindir.

Vatanda?l?k Bilgisi Ölçe?i'nin güvenirli?i muhtemelen **?ç Tutarl?l?k Katsay?s?** (Cronbach Alfa) hesaplanarak rapor edilmi?tir. Yüksek bir iç tutarl?l?k de?eri, ölçekteki tüm maddelerin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, Güvenirlik kapsam?nda test-tekrar test yönteminin de kullan?lm?? olmas? mümkündür.

Faktör Analizi

Faktör Analizi, ölçe?in temel yap?s?n? ve alt boyutlar?n? belirlemek için kullan?lan temel istatistiksel yöntemdir. Geli?tirme tipi ölçeklerde genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile madde havuzunun azalt?lmas? ve boyutlar?n belirlenmesi, ard?ndan **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile bu yap?n?n farkl? bir örneklemde test edilmesi yayg?nd?r.

Vatanda?l?k Bilgisi yap?s?n?n çok boyutlu do?as? göz önüne al?nd???nda, bu ölçe?in de muhtemelen birden fazla faktörden olu?tu?u ve faktör analizinin bu boyutlar? ba?ar?l? bir ?ekilde ayr??t?rd??? tahmin edilmektedir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Development)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi verilmemi?tir, ancak bilgi ölçekleri genellikle çoktan seçmeli veya do?ru/yanl?? format?nda haz?rlan?r. (Derecelendirme: -)

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: E?itim ara?t?rmas? ba?lam?nda, genellikle lise veya üniversite ö?rencileri. (Detaylar için referans makaleye bak?lmal?d?r.)

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler veya ergenler.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki e?itim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemlerle geli?tirilmi?, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm?? bir öz bildirim arac?d?r.

Anahtar Kelimeler

Vatanda?l?k E?itimi, Sosyal Bilgiler, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Vatanda?l?k Bilgisi Ölçümü, E?itimde De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: drfatmaunal@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Fatma Ünal (Detayl? kurumsal bilgi için yazarla ileti?ime geçilmelidir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

Kullan?m ?zinleri ve Ücret: Ölçek, akademik bir kongrede sunulan makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ticari olmayan akademik kullan?mlar için izin al?nmas? gerekebilir. Kullan?m izni ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Fatma Ünal ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

Sorumlu Yazar: Fatma Ünal

Kaynaklar

Ünal, F. (2019). *Vatanda?l?k Bilgisi Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?.* XII. Uluslararas? E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi (EAB) Tam Metin Kitab? (s. 1368-1374) içinde. 25-28 Nisan, Rize, Türkiye.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

vatandaslik-bilgisi-olcegi-toad.pdf

Vatanda?l?k Bilgisi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, kongre bildirisinin tam metninde yer almaktad?r. Kaynak içerikte ölçek maddelerine dair detayl? bilgi sunulmam??t?r. Maddelerin tam ve do?ru metnine ula?mak için yukar?da belirtilen referans kayna?a ve PDF dosyas?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Bu ölçek, bireylerin Vatanda?l?k Bilgisi düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? olup, maddeler bu yap?n?n farkl? boyutlar?n? temsil edecek ?ekilde tasarlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM